

JESPER WUNG-SUNG

UITBRAAK

VERTAALD DOOR MAAIKE LAHAISE

Jesper Wung-Sung
Uitbraak
© 2013 Jesper Wung-Sung en
Høst & Søn/Rosinante & Co, Kopenhagen
© 2015 voor het Nederlandse taalgebied:
Clavis Uitgeverij, Hasselt – Amsterdam – New York
Omslagontwerp: Høst & Søn
Vertaling uit het Deens: Maaïke Lahaise
Oorspronkelijke titel: *Skolen*
Oorspronkelijke uitgever: Høst & Søn, Kopenhagen
Høst & Søn is een uitgeverij binnen Rosinante & Co
Trefw.: epidemie, angst, schuld, ondergang
NUR 285
ISBN 978 90 448 2431 5
D/2015/4124/044
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com

I

Het pannendak van de school glom als zegellak. Achter het bakstenen pand lag het sportterrein, dat eerder leek op een dor stoppelveld, en ervoor, geflankeerd door een vrij nieuw en een wat ouder bijgebouw met platte daken, die samen met het hoofdgebouw een soort drieluik vormden, fonkelde het schoolplein zo fel in het zonlicht dat het leek alsof er diamant vermengd met zwart asfaltbeton was gestort. Nog warmer was het voor de kachel in het expressielokaal in de nieuwste vleugel. Achter het kachelruitje maakte de spin trage en toch steeds wanhopigere danspassen.

‘Niet zo kleinzerig, hè, anders lig je uit de race!’

Eerst waren het er vijf. Toen vier, toen drie en dit was de een na laatste. De klas had een uur vrij gekregen, omdat hun geschiedenisleraar ziek was en de vader van Benjamin al voor een andere leraar moest inspringen. Ze waren met z’n vieren in het expressielokaal.

Net nog waren ze met z’n vijven, maar Simon was naar huis gerend om zijn schooltas te halen. Liam had hem uitjouwde, zoals hij nu de dode spin uitjouwde, en Simon had de deurklink met moeite kunnen loslaten. Het was waar dat hij zijn schooltas had vergeten – Simon vergat van alles – maar Benjamin had ook het idee gehad dat Simon het gedoe met de spinnen niet zag zitten. In het begin was Simon enthousiast geweest, maar al na de eerste spin gebeurde er iets met hem. Zijn blik werd onzeker, zijn lichaam onrustig, zijn gelach klonk schel en hysterisch.

Ze waren samen opgegroeid, Benjamin en Simon. Simons moeder woonde onder aan de weg in een huurhuisje waar Benjamin liever niet kwam, omdat het er daar uitzag als in een griezelfilm. En omdat het er een zwijnenboel was. En omdat Simons moeder stilletjes op de bank lag. En omdat er in de huiskamer telkens andere mannen zaten te loeren tussen de zee flessen en de sigarettenrook. Maar Simon zou Benjamin wel vinden.

Benjamin had al vroeg door dat Simon niet was zoals andere kinderen. Zijn buien waren heftiger. Simon kon omslaan van nors en gesloten naar iemand die luid roepend door de voordeur naar binnen rende, het hele huis van Benjamin door sjeesde, de trap op- en afrende en alle deuren openzwaaide, voor hij door de achterdeur verdween – alles wijd open achterlatend. Simon kon hetzelfde geen tien maar honderd keer op een dag zeggen. Simon kende verschillende soorten bezetenheid, bijvoorbeeld die waarbij hij Jan en alleman een tik op zijn achterste gaf; niet zo handig om met hem door een supermarkt te lopen als hij zo was. Of om een stel hooligans tegen het lijf te lopen.

Simon zou niet op school moeten zitten. Benjamin zei dat een keer tegen zijn vader, die was immers de rector. Zijn vader had hem aangekeken en gezegd: ‘Als wij op die kleine school van ons geen plek voor hem hebben, wat heeft hij dan te zoeken in de rest van de wereld?’

Simon was bijna gaan huilen toen Liam hem een watje noemde. Simon bewonderde Liam, gewoonweg omdat hij de grootste en sterkste van de school was, en omdat hij Simon zo hard tussen zijn schouderbladen kon stompen dat het leek of ze beste maatjes waren.

Maar omdat Liam vond dat Simon een sukkel was – en daarom ongevaarlijk – was hij nooit degene die de hardste klappen kreeg. Er waren anderen die het zwaarder te verduren hadden. Bijvoorbeeld Elias, die nu een mep in zijn nek kreeg.

‘Slecht opgevoed, loser, die spin van jou.’

‘Schijtluis’, zei Elias met dichtgeknepen ogen en zijn lijkbleke kop tussen opgetrokken schouders, voorbereid op een tweede mep.

‘Nu komt papa’s monster.’

De spin vulde de forse handpalm van Liam. Nooi eerder waren zijn handen zo groot geweest. De spin had een gelig kruis op zijn brede rug, kromme gifkaken en een roodachtige zweem haartjes op zijn poten. Misschien was het een nieuwe soort. De warmte sloeg hun tegemoet toen Liam het deurtje opende en de spin in de kachel wierp.

‘Jij klokt?’

Benjamin knikte met zijn ogen op zijn horloge gericht. Het reactiepatroon van de spinnen was telkens hetzelfde: eerst ineenskrimpen, dan de hele kachel door rennen op zoek naar vluchtgaten, daarna – omdat de hitte constant en ondraaglijk was – op het licht afgaan en tegen het ruitje kruipen. Uiteindelijk zou ook deze spin verschrompelen, niet meer tegen de bodem van de kachel afsteken en weg zijn. Net zo was het met de belevenis: eerst de gespannen stilte, dan de wilde extase, die een kort moment hartstochtelijk rondanste voor hij stolde, slonk en van nietig in niets veranderde.

Daarom was Benjamins blik meer gefocust op het profiel van Liam dan op de spin achter het ruitje. Liams neus was als een rotswand. Een knobbel en daarna vrije val. Benjamin had nooit

gevraagd of hij ooit was gebroken; zoiets kon een gebroken neus opleveren. Liam had ook ergens anders heen moeten. Naar een cel, dacht Benjamin.

Hij liet zijn blik onopgemerkt van Liam en de kachel wegdwalen. Ze zaten net als in een theater op een rijtje, met naast Elias twee lege stoelen. Zijn gezicht was vlak en bleek als deeg. Over twee weken was het schoolfeest en het lokaal was gevuld met affiches, coulissen en kleurrijke kostuums. Benjamin keek heel even om naar Kate, die achter hen op de vensterbank zat. Ze beantwoordde zijn blik met onbewogen ogen voor ze weer naar de kachel gluurde.

Liam had er niets van gezegd, dat Kate niet netjes bij hen in het rijtje zat, en Benjamin wist goed waarom. Van alle leerlingen op school waren er maar drie die Liam met rust liet.

Benjamin, omdat zijn vader de rector was. Overigens, niet zozeer vanwege zijn positie, maar omdat de rector was wie hij was: Johannes.

Maja, omdat Liam – net zoals de helft van de jongens op school – verliefd op haar was. Maja, die op dat moment op de trap voor de school haar benen liet bruinen in de zon. Iets wat Benjamin het bizarre gevoel gaf dat Liam – en misschien ook hijzelf – vooral aan haar dacht toen ze de spin tegen het ruitje zagen kleven.

En Kate, omdat ze eigenaardig was. Mager, zwartgeverfd haar en ringetjes in haar wenkbrauwen, wangen en onderlip. Omdat ze vreemde dingen zei. En omdat haar vader zichzelf door zijn kop had geschoten. Omdat ze een klein meisje was geweest toen dat gebeurde. En vooral, omdat ze een klein meisje was die het *gezien* zou hebben.

‘Het is moord.’

Kates toon was niet verwijtend, eerder als had ze een wiskundig vraagstuk eindelijk opgelost.

Liam antwoordde zonder zijn ogen van de laatste drie trillende spinnenpoten af te wenden.

‘Ja, natuurlijk is het moord. Maar als hij slimmer was geweest, had hij zich niet laten vangen. En wie weet, als wij de populatie niet in de hand houden, komen er misschien steeds meer en nemen ze de macht over. Ik zie je al boekjes lezen in een spinnenweb, Elias, voor je opgevreten wordt. Hij beweegt nog steeds! Hebben we een record?!’

De deur werd zo hard opengesmeten dat de klink tegen de muur knalde. Bernhard Abrahamsen, de natuur- en scheikundeleraar, staarde met ogen vol argwaan naar de vier leerlingen. Hij behoorde tot de oudere leraren die bij het minste hun geduld verloren. Dat hadden ze niet verwacht, een leraar tijdens de lessen, en nu waren ze mooi op heterdaad betrapt. Hij kwam op hen af. Twee passen. Abrahamsen was zo woedend dat hij naar woorden moest zoeken in zijn rode hoofd. Hij deed zijn mond open, maar het enige wat hij uitbracht, was een straaltje bloed, van zijn neusgat tot zijn bovenlip. Daarna viel hij languit op de grond. In de stilte die volgde, verlangde Benjamin voor het eerst in zijn leven naar het geluid van Liams schampere lach.

Eén, twee, drie, vier ... en toen waren er zo veel leerlingen en leraren verzameld in de gymzaal in de oude vleugel, dat de gekleurde lijnen op het linoleum niet meer te zien waren en de ruimte gevuld was met het geroezemoes van stemmen.

Het licht priemde door de smalle ramen onder het plafond alsof er een rij theaterspots hing, en Benjamin moest zijn ogen dichtknijpen. In zijn oren klonk nog steeds het geluid van de sirene, die hels geloeid had toen ze verdwenen met Abrahamsen. Op Benjamins netvlies stond het beeld gebrand van de ziekenwagens die wegreed met hoge snelheid en tegelijk tergend langzaam, alsof ze op hun dooie gemak naar de provinciale weg sukkelden.

Liam stond met een scheve grijns tegen het wandrek geleund, alsof zijn bokstersneus kon ruiken dat er zo meteen lessen zouden worden afgelast. Hij hield de sport boven zijn hoofd vast, zodat iedereen zijn gespierde bovenarmen kon bewonderen. Het leek alsof ze communiceerden met de borsten van Maja aan de andere kant van de zaal. Ze stond met een kort groen jurkje aan bij het wandrek daar. Het blonde haar zat in een paardenstaart, waar ze met haar ene hand mee speelde. Ze was als gehouwen uit lichtbruin marmer. Maja ontblootte haar witte tanden toen ze in haar onderlip beet.

Toen begon de rector te spreken vanachter de smalle houten lessenaar en Benjamin draaide zijn gezicht naar zijn vader. Lang, slank, met opgerolde overhemdsmouwen en kortgeknipt grijs haar

leek hij op de man van twee jaar geleden, toen er gevierd werd dat het gelukt was om de school te bewaren. Er hadden vlaggen gewapperd rond het schoolplein en tussen het sportveld en de weilanden erachter. 'De toekomst van de samenleving' hadden de media het genoemd en zelfs de landelijke kranten publiceerden foto's van de man die een dorpsschooltje van sluiting gered had door er een onmisbaar trefpunt voor de buurt van te maken én ervoor te zorgen dat de gemeente geen handenvol geld hoefde uit te geven aan leerlingen die elders ondergebracht moesten worden. Als dank had de school een feest gegeven voor alle inwoners. Benjamin had zo trots als een pauw naast zijn vader gestaan toen deze iedereen welkom heette bij het standbeeld op het schoolplein.

Nu was de situatie anders. Niet alleen vanwege Abrahamsen, die 'niet lekker werd in deze abnormale hitte', zoals zijn vader het uitdrukte, maar ook omdat Benjamin merkte dat de irritatie nogmaals de overhand nam. Ze maakten nooit ruzie, hij en zijn vader. Maar dit schooljaar hadden ze nauwelijks met elkaar gesproken, en het was Benjamin die zich afzijdig had gehouden. Hij voelde zich zoals wanneer je op je hurken zit en zo snel gaat staan dat de huid om je schedel spant en je duizelig wordt. Soms zou Benjamin willen dat zijn vader niet altijd was waar hij ook was. Dat hij af en toe alleen kon zijn. Hij droomde ervan dat hij ergens een schuilplek had waarvan niemand afwist. Niemand, behalve Maja misschien.

Hij zag dat er een lachkuiltje was verschenen op de marmere wang, alsof Maja stond te denken aan iets heel anders dan wat er zich afspeelde in de gymzaal. Toen ze haar gezicht draaide,

sloeg Benjamin zijn ogen neer en zag hij Elias' afgetrapte sportschoenen minder dan een meter van hem vandaan. Hij zat op de grond en beet met een uitgestreken smoel op zijn pinknagel. Elias was een slimme gast. Hij wist veel, kon overal op antwoorden, maar hij joeg alle leraren tegen zich in het harnas door geen kikk te geven als hem iets gevraagd werd en doodleuk antwoorden voor te zeggen als een andere leerling een beurt had.

Simon was niet teruggekomen en het was de vraag of hij die dag nog op zou duiken. Hij liet zich zo snel afleiden. Als hij de ziekenwagen gehoord had, was hij er misschien als een hond tot aan de snelweg achteraan gerend. Een paar jaar geleden had hij dat ongetwijfeld gedaan.

Het maakte niet uit, want na verteld te hebben dat de toestand van Abrahamsen stabiel was en men hoopte dat hij binnenkort weer terug zou zijn op school, en dat alle ouders op de hoogte werden gesteld, zei de rector dat men had besloten alle leerlingen de rest van de dag vrij te geven.

'Yesss!'

Liam balde zijn vuist triomfantelijk. Er werd hier en daar gelachen, anderen fluisterden dat hij stil moest zijn, maar ondertussen waren de eersten al opgestaan. Er weerklonk geschuifel en geslof van iedereen die aanstalten maakte om naar huis te gaan, toen de deur openging en één, twee, drie mannen in dezelfde zwarte jassen de zaal in kwamen. De kleinste van de drie zei iets en Johannes moest naar hem toe buigen om hem te verstaan, een beetje zoals een president die tijdens een vergadering een belangrijk bericht ontvangt.

'Iedereen blijft even wachten', deelde hij toen mee.

Ooit zou Benjamin ervan genieten hebben dat zijn vader zo gewichtig was. Nu was er die irritatie, gemengd met een vreemd verlangen, namelijk de wens dat er iets zou gebeuren. Iets dramatisch. Wat Abrahamsen betrof, die zou overmorgen alweer door de gang benen, zo verliep het altijd. Nee, iets anders. Veel schokkender.

Johannes hield een gestrekte hand naar de zaal gericht terwijl hij met de drie mannen sprak. Een van hen haalde iets uit zijn binnenzak. Ze wisselden nog een paar woorden voor de rector knikte. De kleinste van de mannen nam plaats achter de lesenaar die hem tot de borst reikte, als was hij een jongere leerling. Hij was duidelijk een van de saaiste mensen op aarde, maar toch werd hij plotseling de gevaarlijkste man ter wereld, omdat hij eruitzag als iemand die van plan was hun vrije tijd te jatten door een veel te lange toespraak te houden over iets wat geen mens interesseerde. Ze hadden het mis. Hij keek op en zei kort en bondig: 'Ik begrijp dat er vandaag geen les meer wordt gegeven. Jullie worden echter verzocht het terrein van de school voorlopig niet te verlaten. We danken jullie voor je medewerking.'

Toen verdwenen de drie mannen, een stilte achterlatend die Benjamind deed denken aan wat Emilie, Benjamins lerares taalkunde, het beletselteken noemde ...

Was het vandaag warmer dan gisteren? Benjamin stond op het schoolplein, waar het licht even genadeloos was als de lamp die tijdens een verhoor in een thriller in de ogen scheen van een verdachte. In de schaduw bij de nieuwe vleugel zag hij zijn vader in gesprek met vier leraren. Simon was nog steeds niet teruggekomen. De leraar die toezicht had, droeg een rode pet, en in de verte op het sportveld zag Benjamin Emilie met een zonnebril op tussen een aantal zevendeklassers. Aardig wat leerlingen en leraren trotseerden de zon, in hun eentje of in verspreide groepjes, maar zelfs degenen die op het voetbalveld waren of basketbalden, leken zich in slow motion te bewegen. Lag het aan het weer – het warmste jaar ooit – of was men zo lusteloos omdat zowel jong als oud gedwongen was om collectief na te blijven? Of was het alleen in Benjamins hoofd dat er iets mis leek met de versnelling? Het was soms net als wanneer het geluid niet klopt met het beeld en de lippen van de spreker lukraak bewegen terwijl zijn woorden buiten het beeld vandaan lijken te komen.

Maja was nergens te zien, maar Benjamin zag Kate bij het standbeeld. De dichter trok zich niets aan van het weer en hield zijn kin en neus omhoog gericht, naar de toekomst en de snelweg waar een grote, zware vrachtwagen zo'n kabaal maakte dat je op het schoolplein een geluid hoorde dat deed denken aan het zwakke geruis in de buizen van de wc. De school ging er prat op dat de grote dichter in het verre verleden leerling was geweest op deze school

en dat men op veel plaatsen, ook buiten de grens, zijn woorden en gedachten besprak. De vertelling over de pad in de berm. En de grasspriet die door het wegdek dringt. Het verhaal over de jongen die opgroeit op een bergtop. De roman over de jongen en de dood.

Kate kon in ieder geval genieten van de schaduw die de dichter vanaf zijn voetstuk op haar en haar computer wierp. Wie weet was ze niet eens in de gymzaal geweest. Benjamin wist dat ze bij haar oom en tante woonde. Hij vroeg zich af of die geschiedenis met Abrahamsen haar herinnerde aan haar vader, maar aan haar zien kon je dat niet.

‘Een varaan leeft de eerste twee jaar van zijn leven in bomen om niet opgegeten te worden door andere varanen’, zei Kate. ‘Pas als hij groot genoeg is om niet opgegeten te worden, klautert hij naar beneden, want ze horen eigenlijk thuis op de grond.’

‘Oké.’

Benjamin had er altijd moeite mee om een gesprek te voeren met Kate. Hij had het gevoel dat, telkens als de een iets tegen de ander ging zeggen, ze onderbroken werden door het jachtgeweer, dat de hersenen van haar vader tegen de muur kwakten en dat zijn dood hen met stomheid geslagen achterliet. Maar dit keer leek het net omgekeerd. Het was alsof hij haar iets belangrijks moest en zou vertellen. Als je dat dan omgekeerd kon noemen.

‘Geloof jij dat er een God bestaat?’

Hij was zelf even verrast als Kate, die haar ogen tot spleetjes kneep alsof Benjamin de Lieve Heer *himself* op de waterblauwe hemel aanwees. Het moest het profiel van de dichter zijn, die hem op dit soort gedachten bracht.

‘Bedoel je een God die de varaan geschapen heeft?’

‘En de spinnen.’

‘Mijn God is een hobbyschilder. Hij heeft zijn zware topbaan opgezegd en een goedkoop huis gekocht op het platteland – bijvoorbeeld hier in de buurt – en toen heeft hij op die heuvel daar een aquarel van de school gemaakt voor hij ergens anders een koe ging schilderen en een vlierbessenstruik, of een kabbelend beekje. Wie weet heeft hij zijn schilderijen een tijdje tentoongesteld in de plaatselijke bibliotheek, maar daarna is hij ze gewoon vergeten. Het is zijn zorg niet, begrijp je?’

Benjamin knikte en probeerde bedachtzaam naar de horizon te staren, terwijl hij naar een manier zocht om weg te komen uit een gesprek dat hij zelf ingeleid had en waar hij geen snars van begreep. Vluchtmogelijkheden waren ver te zoeken, maar hij kende een hoop vrienden die zonder gewetensbezwaar Kate de rug hadden toegekeerd en weg waren gewandeld. Het was die verdomde opvoeding; dat Benjamin had geleerd dat je met *iedereen* moest kunnen praten. Zoals zijn vader met iedere voorbijganger een babbeltje maakte. Maar beleefdheid was zelfkwelling. Je sloeg met de zweep op je eigen rug terwijl je *goh!* en *aha!* en *zo!* zei. Benjamin zag de schaduw van zijn vader achter de ruit van het kantoor, als de onduidelijke schim van een vis onder water. Aan zijn gebaren te zien communiceerde hij met iemand op het scherm.

‘Daar.’

Kate wees naar de grote hoeve. De lucht trilde boven het dak van de lange stal, alsof de golfplaten een tosti-ijzer waren. Toen ze de school gingen bouwen, hadden ze de grond van de grootvader, of de overgrootvader, van de boer gekocht. Vroeger kampte men altijd met wateroverlast omdat de gebouwen op een laaggelegen

stuk van het terrein lagen, maar de laatste tijd kon het maanden regenen zonder dat je natte voeten kreeg. Benjamin bestudeerde de boerderij, liet zijn blik dwalen naar het Vikinggraf, omkranst door een hoge kraag gelig gras, en vandaar naar de provinciale weg. Eén, twee, drie, vier ... vijftig chocoladebruine koeien zag hij, maar geen oude heer met een witte baard en een schildersezal.

‘De drie mannen’, zei Kate. ‘De zwarte auto staat achter de silo.’

Benjamin tuurde naar de grijze, op een ruimtevaartuig lijkende silo voor de boerderij. Hij zag geen enkele man en ook geen auto. De enige levende wezens waren de koeien en waar die thuis hoorden in het scheppingsverhaal, daar wilde hij zich liever niet druk om maken. Hoeveel magen had een koe ook weer?

Benjamin werd gered door zijn vader, die op de trap verscheen en iedereen verzocht naar de gymzaal te komen. Hij sprak in de megafon die ze gebruikten bij brandoefeningen. Het ding had zijn vaste plek in het kantoor van de rector, klaar voor gebruik. Benjamin kende het kantoor als zijn eigen broekzak. Hij wist nog precies waar het pistool lag, ook al had zijn vader nooit verteld dat ze op school een pistool hadden. Ooit was Benjamin er trots op geweest dat hij ingelijst op het bureau van de rector stond. Het was een foto van hem en zijn moeder op een cruiseschip, met een turkooizen zee en een vakantie-eiland op de achtergrond. Hij was een mager en zongebruind knulletje met grote voortanden en ook zijn moeder zag er jong en zonverbrand uit. Nu wilde hij niets liever dan dat de foto op een dag werd gestolen en met een brok beton aan het haakje achter de lijst tussen de vissen op de bodem van de zee werd gedumpt.

Benjamin herinnerde zich toen dat hij zijn zakmes kwijt was

en dat hij Liam ervan verdacht het gestolen te hebben. Het was nog van zijn overgrootvader geweest. Die had het gebruikt in de oorlog. Met behulp van dit mes hadden zijn voorouders een slot opengebroken, zodat ze konden vluchten uit het kamp waar ze naartoe waren gedeporteerd. Anders was er geen Benjamin geweest, werd hem verteld toen hij klein was.

Inmiddels was er ruim een kwartier verstreken. De meeste leraren en leerlingen zouden nu vrij zijn geweest, de vragen hoopten zich op en de ergernis klom in de wandrekken van de gymzaal. Een leraar moest zijn kind van de kleuterschool halen. Een jongen moest naar zijn bijbaantje op een benzinstation. Iemand wilde weten of het iets te maken had met de griep epidemie die heerste in de hoofdstad. Benjamins vader zei nogmaals dat het op last van het ministerie van Binnenlandse Zaken was dat ze het schoolterrein niet mochten verlaten. Hij verzocht iedereen met klem zich hieraan te houden.

‘Ik ben er zeker van dat dit niet lang gaat duren’, zei hij. ‘En dat er een plausibele verklaring wordt gegeven.’

Binnen een uur verwachtte hij helderheid in de situatie en natuurlijk mocht iedereen gebruikmaken van de voorzieningen op school om contact op te nemen met familieleden, instanties en werkgevers. En in de kantine werd voor iedereen eten en drinken klaargemaakt.

Heidi, de lerares Duits, die vlak voor Benjamin en zijn vrienden stond, stak haar hand op.

‘Ik vind ... Ik bedoel dat ... Sorry, ik ben vergeten wat ik wilde zeggen ... Sorry.’

‘Die scheet liet ik’, zei Liam.

‘Mijn moeder is ziek, ik moet naar huis om Rex uit te laten’, fluisterde Julie uit hun klas tegen Maja, die haar neus optrok.

‘Wat een stank.’

‘Mijn scheten kunnen een hersenverlamming veroorzaken’, zei Liam.

‘Viespeuk.’ Maja ging ergens anders staan.

Benjamin kon niets ruiken, behalve de geur van Maja toen ze haar rug naar hen toe draaide. Hij ontmoette de ogen van Emilie, en daarin kon hij lezen: we moeten volhouden, net als je vader.

‘Elias snuift ze’, zei Liam en hij gaf de jongen die op zijn linkerpinknagel beet een por. ‘Hij is eraan verslaafd.’

‘Als jij die hersenen van je zou gebruiken’, zei Elias toonloos terwijl hij naar Heidi keek, die op haar hurken ging zitten, ‘dan had je op dit moment in je broek staan schijten.’

‘Ha!’ Liam lachte onzeker. ‘Ha! Ha!’

IV

Benjamin overwoog om naar huis te gaan. Dat had hij een jongen uit de vierde zien doen. Iemand anders was opgehaald met een auto. Thomas, hun muziekleraar, was er op zijn fiets vandoor gegaan. Er was niets wat Benjamin tegenhield om hetzelfde te doen. Hij gluurde naar de oprijlaan. Zijn blik gleed van de verlaten streep asfalt langs de boerderij naar de provinciale weg, alsof deze zijn toekomst bepaalde. Maar er waren zaken die je niet deed als je de zoon van de rector was. Of die je niet deed omdat je Benjamin was. Hij wist niet precies waar het ene ophield en het andere begon. Hij wist alleen dat hij soms jaloers was op Simon. Zomaar een deur opengooien, zonder eraan te denken dat je anderen voor moest laten gaan en dat je hem achter je dichtdeed. Dat soort dingen.

Benjamins moeder belde, maar hij beantwoordde de oproep niet, uit een soort plotselinge rebellie, omdat het zou betekenen dat hij zo iemand was die autoriteiten klakkeloos gehoorzaamde. Hij zag een vrachtwagen en een busje langsrijden op de provinciale weg en stelde zich voor dat hij zo'n jongen was die in de berm stond om naar het einde van de wereld te liften.

Er was meer nodig dan een bevel van het ministerie van Binnenlandse Zaken om Liam na schooltijd op school te houden en dat meer heette Maja. Rusteloos cirkelde Liam om haar heen, terwijl zij koket door de gangen en over het schoolplein trippelde en haar agent met luide stem uitlegde dat ze niet op tijd zou zijn op de fotoshoot voor die supermarktbrochure.

Benjamins vader stond voor het raam van zijn kantoor het schoolplein te overzien. Op hetzelfde moment blipte er een berichtje binnen van Benjamins moeder:

Hoi Benjamin. Begrijp dat het nog even duurt voor jullie thuis-komen. Ben ongerust, ook al zegt papa dat het zo over is. Op het nieuws hadden ze het over een griepedemie, later zeiden ze er niets meer over. Zal ik je lievelingsgerecht maken? Als je tijd hebt, kun je dan even langs de supermarkt gaan en uien kopen? Liefs, mama

Benjamin voelde zijn geweten knagen, alsof hij die ochtend de hele voorraad uien opgepeuzeld had. Hij bleef roerloos staan en liep zijn gevoelens na. Kwam het allemaal omdat hij rondliep met de absurde gedachte dat de drie mannen gekomen waren om hem te halen? Niet dat hij iets gedaan had – niets anders dan Benjamin uithangen – maar toch speelde hij met de gedachte dat ze op zoek waren naar hem. Dat als hij zich zou melden, ze allemaal naar huis mochten. Hij beeldde zich in dat alle leraren en leerlingen op het schoolplein stonden te kijken als hij met loden voeten wegliep naar de silo, waar hij werd opgewacht door de drie mannen. Dat de toeschouwers zagen dat het achterportier werd geopend en dat de zwarte auto met hem verdween. Daarna zou men kunnen doen waar men zin in had.

Toen Benjamin zijn moeder wilde antwoorden, bleek zijn telefoon even dood te zijn als in de kofferbak van een auto. Een ogenblik dacht Benjamin aan het bestaan als koe. Hoe het zou zijn als je bruin was en breedgebild en je niets anders deed dan met je voorkant gras schransen dat er aan je achterkant als slij-

mige taarten weer uit kwakte. Was er eigenlijk een noemenswaardig verschil tussen zijn leven en dat van een koe? Behalve dan dat een koe natuurlijk niet hoefde te bellen naar andere koeien.

Simon kwam het schoolplein op rennen, zonder schooltas. Toen hij Benjamin in het oog kreeg, veranderde zijn gelaatsuitdrukking.

‘Je hebt je tas vergeten’, zei Benjamin.

‘Ja.’

‘We hebben vrij gekregen.’

‘Ja.’

‘Maar we moeten op school blijven.’

‘Ja.’

‘Alles goed met je?’

‘Ja’, antwoordde Simon en hij keerde hem de rug toe.

V

Omdat de school zo laag lag, waren er voortdurend problemen met de verbinding en het bereik. Had de school in een laag gedeelte van het centrum van de stad gelegen, dan zouden de problemen in een mum van tijd verholpen zijn, maar hier werd de verbinding jarenlang aan één stuk door verbroken, zonder dat iemand er iets aan deed. Liep je langs de provinciale weg, dan was het bereik vaak oké. Maar het was toch niet de bedoeling dat de leerlingen aan de kant van een weg gingen zitten of op het hoofd van het standbeeld van een nationale dichter klommen om hun schoolwerk te doen? Op den duur moest je het wel zien als een soort chicane. Dat ze mensen wilden dwingen om samen te klonteren in de grote steden. Op dit moment was het helemaal knudde. Alle elektronische verbindingen en signalen waren morsdood.

Je kreeg zin om puur uit protest de benen te nemen, maar er was besloten er het beste van te maken, en daarom hielpen leraren en leerlingen elkaar lange rijen tafels en stoelen neer te zetten in de gymzaal. De tafels werden gedekt en al gauw gonsde de ruimte van geklets en gesmak, alsof het een van hun vaste evenementen was. Er werd gesproken over stranden op een vliegveld, dat je je dat herinnerde als het hoogtepunt van de vakantie. En over een kerstavond waarop de stroom uitviel en je gezellig tafelde bij het magische licht van kaarsen. De rector tikte tegen zijn glas en ging staan.

‘Als je iedereen zo ziet zitten, dan zou je niet denken dat het

schoolfeest pas over vijf dagen is. Dit bewijst hoe veerkrachtig wij zijn, wij, die niets cadeau krijgen en voor ons bestaan moeten knokken. Ik heb nog steeds niet gehoord wanneer we naar huis mogen en ik dank jullie voor jullie geduld en instelling. Ik ben er zeker van dat dit niet onopgemerkt blijft.’

Johannes liet zijn blik rustig door de zaal dwalen voor hij vervolgde: ‘Nu wij de warmste zomer in de geschiedenis van de school beleven, is het misschien moeilijk te vatten hoe koud het kan zijn op Antarctica’, zei hij en hij wees naar zijn glas. ‘Maar het is er zo koud dat, als je dit glas daar in de lucht had gehouden, de inhoud bevroren zou zijn voor je tot vijf had kunnen tellen. Zelfs voor een pinguïn kunnen zulke winters levensgevaarlijk zijn. Maar pinguïns overleven door bij elkaar te blijven. Ze gaan met honderden op een kluitje staan om elkaar warm te houden. De pinguïns die aan de buitenkant staan, blijven natuurlijk blootgesteld aan de extreme kou, maar daar hebben ze een roulatiesysteem op bedacht. Door telkens van plaats te wisselen hoeft geen enkele pinguïn te lang in de kou te staan en redden ze het allemaal. Wat niet het geval geweest was als elk individu alleen aan zichzelf had gedacht.’

Johannes hief zijn glas voor een toast.

‘Om bij dit beeld te blijven: deze school heeft vooral de laatste jaren strenge winters moeten trotseren, maar we hebben ze overleefd door bij elkaar te blijven en om beurten aan de buitenkant te staan. Dat jullie zowel in het midden als aan de rand stonden en samen de kou het hoofd boden, daarvoor ben ik jullie erg dankbaar.’

Benjamin merkte dat de blik van zijn vader ook even op Emilie

rustte. Hun lerares taalkunde had uitzonderlijk hard gevochten voor het voortbestaan van de school. Zij was het die lezersbrieven schreef, pamfletten maakte en de touwtjes in handen had tijdens de grote slotmanifestatie. En samen met zijn vader had Emilie de pers te woord gestaan.

‘Ik ben een varaan, verkleed als pinguïn’, zei Kate.

Elias, die tegenover Benjamin zat, vertrok geen spier.

‘Je bent een vreemd schepsel, verkleed als een nog vreemder schepsel’, zei Liam met zijn mond vol stokbrood.

Maja zuchtte. Misschien uit ergernis over haar klasgenoten, misschien vanwege haar modellencarrière, waar ze de hele middag als een pauw mee had lopen pronken en die nu gestrand was.

Simon was stiller dan anders.

Emilie kwam niet uit de nabije omgeving. Ze was opgeleid aan een van de meest gerenommeerde instituten in de hoofdstad, maar had zich aangetrokken gevoeld tot het buitenleven en tot een kleine school die probeerde een groot verschil uit te maken. Vijf jaar geleden stond ze voor het eerst voor de klas, en dat was die van Benjamin. Benjamin keek naar Emilie toen ze haar gezicht naar hem toe draaide. Ze gaf hem een vriendelijke glimlach, die hij met een verlegen knikje beantwoordde.

Dat Emilie, in tegenstelling tot zijn vader, een geruststellende werking op hem had, was niet helemaal juist. Het ging om iets anders. Benjamin had het vage gevoel dat zij de enige volwassene was die hem begreep. En toen zij een quiz organiseerde voor alle leerlingen, besloot hij daarom braaf mee te doen. Liam niet. Die beweerde dat hij meteen doorhad dat dit een doortrapte manier van lesgeven was. Bovendien kon je niet spieken nu de verbinding